

دبیرستان «دین و دانش» به پیشنهاد آیت‌الله شهید بهشتی و توسط آیت‌الله حاج آقا مرتضی حائری، فرزند ارشد آیت‌الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری (بنیانگذار حوزه علمیه قم) تأسیس گردید. اداره و سرپرستی این مدرسه به آیت‌الله بهشتی محوّل شده بود. دبیر ناپدید که دبیرستان دین و دانش در شهر مذهبی قم درخشید.

بعد از مدتی آیت‌الله بهشتی چند کلاس شبانه در همان دبیرستان برای طلاب حوزه دایر کرد تا دبیران دبیرستان، قسمتی از درس جدید را به طلاب حوزه که با علوم جدید آشنایی کمتری داشتند، بیاموزند. شهید بهشتی خود «تاریخ علم» را تدریس می کرد.

حجت‌الاسلام و المسلمین سیدهادی خسروشاهی در مورد انگیزه راه‌اندازی مدرسه دین و دانش توسط شهید بهشتی می گوید: «به‌طور کلی دو گروه عمدۀ مبارزه در قم وجود داشت: گروه اول معتقد بودند که همیشه باید مبارزه کرد و تنها راه را مبارزه می‌دانستند، اما گروه دوم اعتقاد داشتند که مبارزه باید با کارهای اصلاحی همراه باشد و کارهای اصلاحی به نظر آنها، انتشار نشریات و مجلات یا ایجاد مدارس جدید و آموزش زبان و غیره بود. مثل مدرسه‌های که آیت‌الله بهشتی در قم تأسیس کرده بود، آن‌جا به طلاب زبان انگلیسی آموزش می‌دادند.»

آیت‌الله مصباح یزدی هم‌فکری خود با شهید بهشتی پیرامون تشکیل کلاس‌های ویژه طلاب را اینچنین روایت می‌کند: «با مرحوم آقای دکتر بهشتی که آن وقت در قم مدیر دبیرستانی به نام دبیرستان دین و دانش بودند، صحبت کردیم و قرار شد به همراه چند نفر دیگر از دوستان که همین احساس را داشتند، در دبیرستان کلاسی تشکیل شود که بعد از تعطیل شدن برنامه روزانه، عده‌ای از طلاب و فضلاء حوزه در آن کلاس شرکت کنند و مطالبی مستعمل بر زبان خارج و مقداری معلومات دبیرستانی و دانشگاهی و رشته‌های مختلف فیزیک و شیمی و فلسفه علم و متدولوژی و جامعه‌شناسی و مسائلی از این قبیل مطرح شود.»

آیت‌الله شرح مهدی حائری تهرانی در مورد شرکت در این کلاس‌ها می‌گوید: «ما برای این که خودمان را جهت تبلیغات دینی برای اشاعه فرهنگ به خارج از کشور آماده کنیم، یک کلاس تشکیل دادیم، بنده با مرحوم شهید بهشتی صحبت کردم^۵ و در دبیرستان دین و دانش قم، حدود پانزده شاگردۀ نفر از جمله آقای هاشمی رفسنجانی، آقای مصباح یزدی، آقای ربانی شیرازی، آقای خسروشاهی، آقای ابراهیم امینی، آقای شاه‌آبادی و بنده بودیم. این کلاس شروع شد، یک قسمت برای دروس علوم طبیعی کلاس تشکیل می‌شد که آقای استاد رضوانی

حیات‌نامه فکری و سیاسی علامه محمد تقی مصباح یزدی از تولد تا پیروزی انقلاب اسلامی (۱۳۵۷-۱۳۱۲) - ۲۴ مقدمی شهیدانی دکتر سهراب

فراگیری علوم جدید در مدرسه دین و دانش

می‌آمدند و تدریس می‌کردند و یک قسمت هم برای تدریس زبان انگلیسی و یک قسمت هم برای برنامه نوین‌سازی تشکیل می‌شد. حق‌الزحمه استاد را هم من‌تأمین و تقبل می‌کردم.»^۶ حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد حجتی کرمانی در رابطه با کسانی که در برنامه طلاب مدرسه دین و دانش شرکت می‌کردند، می‌گوید: «او شهید بهشتی! بود که دبیرستان دین و دانش را در قم تأسیس کرد و سرپرستی آن را تا زمانی که به آلمان رفت به عهده داشت... ایشان شهباء در این دبیرستان کلاسی ترتیب دادند برای طلبه‌ها که آقای مصباح یزدی، آقای موحدی کرمانی، شهید هادی و چند تن دیگر از جمله خود من، در آن‌جا دروسسی از قبیل زبان، فلسفه اجتماعی و فیزیک می‌خواندیم.»^۷ عنوان‌بند دروس طلاب، عبارت بود از: زبان انگلیسی، فیزیک، شیمی، جامعه‌شناسی، تاریخ علم و گویا روان‌شناسی و شاید هم یکی دو درس دیگر. بر اساس دو دست‌خط بر جای مانده از شهید آیت‌الله بهشتی، شرکت‌کنندگان در کلاس حساب، آقایان: علی‌اکبر هاشمی، حسین ابراهیمی، مهدی ربانی، محمدحسین بهجتی، رضا گل‌سرخی، علی حیدری، ابوالقاسم وافی، سیدمحمد خامنه‌ای، سیدجعفر حسینی، سیدعلی خامنه‌ای، مهدی حائری، ضیاءالدین روحانی، محمدباقر موسوی، جعفر سبحانی، عبدالکریم نیری، محمدتقی مصباح، هادی خسروشاهی، محمد شبستری، زین‌العابدین قربانی، علی‌دوانی، محمدعلی موحدی، محمد مفتح و سید حسین موسوی، بوده‌اند. همچنین افراد حاضر در کلاس زبان، شامل آقایان: مصباح،

علاقه شخصی داشتم و هم احساس می‌کردم که برای یک روحانی که بخواهد موثر باشد، لازم است که با این علوم آشنا گردد.»^{۱۱} علاقه آیت‌الله مصباح به یادگیری علوم روز و زبان خارجه که در سال‌های مقدماتی و دوره حوزه و نزد مرحوم محقق رشتی آغاز شده بود، در دوران بلوغ علمی ایشان در دهه چهل نیز امتداد یافت و آشنایی عمیق ایشان با روش‌شناسی، مسائل و اصول موضوعه علوم جدید، زمینه را برای تولید علوم انسانی اسلامی و مواجهه عالمانه با آموزه‌های مکاتب الحادی و التقاطی در سال‌های پنجاه و پس از آن را فراهم آورد.

پانویست‌ها:

- پیرامون فلسفه تشکیل چنین کلاس‌هایی تصریحات چندانی در دست نیست اما در برخی نکات کلیه در این باب بیان شده است. از جمله: «روافذ افکار و تبلیغات مارکسیستی سبب شد تا گروهی از فضلاء حوزه به منظور پاسخ‌گویی به شبهات و دفاع از حریم اندیشه دینی، آشنایی با علوم جدید را به عنوان یکی از فعالیت‌های اصلاح‌گرایانه‌حوزوی در دستور کار خود قرار دهند. به این ترتیب آنها باید برای یافتن زبانی مشترک در بحث و مناظره با تحصیل‌کردگان دانشگاهی، تئوری‌ها و اصطلاحات خاص علوم دانشگاهی را فرا می‌گرفتند. به این منظور مشورت و همت آیت‌الله بهشتی -که در آن زمان دبیرستان دین و دانش قم بود- کلاسی در دبیرستان تشکیل شد تا عده‌ای از فضلا و طلاب حوزه در آن شرکت کنند. در کلاس‌ها، زبان فارسی و نیز معلومات دبیرستانی و دانشگاهی در رشته‌های فیزیک، شیمی، فلسفه علم، متدولوژی، ریاضیات و جامعه‌شناسی تدریس می‌شد. برخی از شرکت‌کنندگان این کلاس‌ها عبارت بودند از: آقایان جعفر سبحانی، محمدتقی مصباح یزدی، محمد مفتح، ناصر مکارم شیرازی، علی نپاوندی و محمد یزدی» ر.ک: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ج۱، ص ۴۳.
- مفاخر اسلام، ج ۱۳، صص ۴۲۱-۴۲۵.
- خاطرات ۱۵ خرداد (تبریز)، به کوشش علی باقری، تهران: سوره مهر، ۱۳۸۸، ص ۱۵۴.
- الذوالشهادتین امام، ص ۴۲. همچنین ر.ک: زندگی‌نامه حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی، ص ۹۸.
- پیش‌تر گفتیم که آیت‌الله مصباح در خاطراتشان گفتند که پیشداهندند برای این کلاس‌ها به شهید بهشتی خودشان بودند البته اینه این مفاتیح ندارد که دیگران نیز همزمان با پس از آیت‌الله مصباح چنین مسئله‌ای را با شهید بهشتی مطرح کرده‌باشند؛ چه اینکه آیت‌الله مصباح به نیز از دغدغه‌های خود خبری دوستانش در این باب سخن می‌یابد همان است.
- تاریخ شفاهی زندگانی و خدمات اجتماعی فرهنگی آقایان حائری تهرانی، ص ۶۹
- عشق و تلاش...، ص ۲۷۶.
- م‌حاج نام، آقای هاشمی رفسنجانی است. گرچه نام ایشان «اکبر» است اما در بسیاری از منابع «اکبر» ذکر شده است.
- مفاخر اسلام، ج ۱۳، ص ۴۲۳.
- جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ج ۱، ص ۲۶.
- مفتوح و از درجه اعتبار ساقط
- گفت‌وگویی صمیمی با حضرت آیت‌الله مصباح، نشریه دیدار آشنا، شماره ۵، خرداد و تیر، ۷۷، ص ۶

قاسم سلیمانی، همه‌جا اهل ملاحظه بود؛ اما ملاحظه‌اش، مرز هم داشت. اسلام، امام حسین(ع)، ولایت فقیه و استکبارستیزی، مرزهایش بود. روحیه انقلابی یعنی همین. بعضی، بخشی را می‌گیرند و بخشی را رها می‌کنند. نه؛ سردار سلیمانی از خط امام و خط ولایت و مباحث دین، ذره‌ای کوتاه نمی‌آمد؛ پابند اجرای دستورهای دین بود.

حاج قاسم، آنجا که اسلام اجازه می‌داد، اغماض می‌کرد؛ اما از ارزش‌ها کوتاه نمی‌آمد.

حاج قاسم، آنجا که اسلام اجازه می‌داد، اغماض می‌کرد؛ اما از ارزش‌ها کوتاه نمی‌آمد. در فرمایش امام خامنه‌ای هم هستست که انقلاب و انقلابیگری، خط قرمز حاج قاسم بود... خط قرمزش، امام و آقا بود. برایش شیواری یا رئیس‌جمهوری فرقی نمی‌کرد. اگر کسی موضعی می‌گرفت که مخالف مواضع رهبری بود، تعارف نمی‌کرد؛ محکم حرفش را می‌زد.

حاج قاسم، دوران جنگ، انسان‌هایی را دیده بود که خطا کرده بودند؛ ولی آمدند جبهه، جنگیدند و شهید شدند. حاج قاسم می‌گفت می‌آرزد که برای آنها آبرویم را بگذارم!

او از جرم و مجرم حمایت نمی‌کرد؛ می‌خواست مجرم را به راه درست بیاورد. اگر این خطا در اندازه مقابله با اصول بود، حاج قاسم بر نمی‌تافت و سکوت نمی‌کرد؛ نماد اصول را هم ولایت فقیه می‌دانست؛ چنان‌که در وصیت‌نامه‌اش این‌طور نوشته است: «برادران و خواهران عزیز ایرانی من!... از اصول مراقبت کنید. اصول یعنی ولسی فقیه؛ خصوصاً این حکیم، مظلوم، وارسته در دین، فقه، عرفان، معرفت. خامنه‌ای عزیز را عزیز جان خود بدانید، حرمت او را حرمت مقدسات بدانید.»

یکی از مسئولان نیرو، به نمایندگی از سردار سلیمانی، در جلسه‌ای در وزارت امور خارجه یا شورای عالی امنیت ملی شرکت کرده بود و گویا در آن جلسه، یکی از آقایان، به آقا اهانتی کرده و خبر به حاج قاسم رسیده بود.

یادم هست توی جلسه‌ای که در شورا داشتیم، جلوی همه ما به آن مسئول نیرو تندی کرد و با عصیانیت گفت «چرا بسا او برخورد نکردی؟ می‌بایست جلوش می‌ایستادی!» خط قرمزش، امام و آقا بود.

برایش شیواری یا رئیس‌جمهوری فرقی نمی‌کرد.

اگر کسی موضعی می‌گرفت که مخالف مواضع رهبری بود، تعارف نمی‌کرد؛ محکم حرفش را می‌زد.

پانویست‌ها:

- ساختن ۱۸ دی ۱۳۹۸ در دیدار مردم قم با ایشان: «شهید سلیمانی! اهل حزب و جناح و مانند این‌ها نبوده؛ لکن به‌شدت انقلابی بود. انقلاب و انقلاب‌گری، خط قرمز قطعی او بوده این را بعضی‌ها سعی نکنند کمرنگ کنند. این واقعیت اوست؛ خوب در انقلاب بود، انقلابیگری، خط قرمز او بود. در این عوالم تقسیم به احزاب گوناگون و اسم‌ها و مختلف و جناح‌های مختلف و مانند این‌ها نبوده؛ اما در عالم انقلابیگری چرا؛ به‌شدت پای‌بند به انقلاب پای‌بند به خط مبارک و نورانی امام راحل بود.»
- قاسم سلیمانی با عنایت خاصی که به همشهری‌هایش دارد، در وصیت‌نامه‌اش به مردم کرمان نوشته است: «مست دارم همیشه و تا آخر و ولایت بماند. این ولایت، ولایت علی بن ابی‌طالب است، و خیمه او، خیمه حسین فاطمه است. دور آن بگردید.»
- برگ سبز خودرو سواری سایپا تیباً به شماره پلاک ۸۱۳ ۵۱۳۴-۴۸-۱ رونق می‌بخشد - ۱۳۸۳ به شماره مدل ۱۳۹۵ و شماره موتور ۱۱۳۸۳۱۶۴۶۹۷ و شماره شاسی M1۵۸۳۳۹۱۹۲ و شماره شاسی ۸۳۷۵۰۵۵۲ و شماره انتظامی ۷۵۴-۷۸-۷۸-۴۱ ایران ۴۱ قاسم سلیمانی با عنایت خاصی که به همشهری‌هایش دارد، در وصیت‌نامه‌اش به مردم کرمان نوشته است: «مست دارم همیشه و تا آخر و ولایت بماند. این ولایت، ولایت علی بن ابی‌طالب است، و خیمه او، خیمه حسین فاطمه است. دور آن بگردید.»

<p>شرق - غرب</p> <p>شهریار ۰۹۱۲۱۶۲۰۸۴۹</p> <p>کرج ۰۲۶-۳۲۲۴۰۱۲ ۳۲۲۴۴۱۱</p> <p>دماوند ۷۶۳۲۱۹۳۸</p>	<p>شمال</p> <p>۲۲۶۰۳۶۳۵</p> <p>۲۲۷۱۲۹۷۶</p> <p>۸۸۹۰۰۸۶۷ - ۸۸۸۰۱۵۵۲</p> <p>۶۶۵۹۲۲۶۶ - ۶۶۵۹۳۰۱۰-۱۱</p>	<p>جنوب</p> <p>۳۳۹۶۲۲۳۳ - ۳۳۹۶۲۲۱۱</p> <p>۳۶۲۵۷۰۷۴</p> <p>۵۶۳۴۴۴۴۳</p> <p>۵۶۳۵۹۵۹۸</p>	<p>مرکز</p> <p>۳۳۱۱۲۱۹۳</p> <p>۳۳۱۱۲۲۹۱</p> <p>۳۳۱۱۳۰۸۵</p> <p>۳۳۹۴۲۰۰۰</p>	<p>۳۳۱۱۰۲۰۲</p> <p>۳۳۱۱۳۵۱۹</p> <p>۳۳۱۱۰۲۱۰</p> <p>۳۳۱۱۸۰۵۲</p> <p>۳۳۹۹۱۵۶۸</p> <p>۳۳۱۱۹۲۳۶</p> <p>۳۳۱۱۲۱۹۵</p>	<p>قول رگمی تلفنی از ساعت ۸ صبح الی ۶ بعدازظهر تلفن: ۰۲۱-۳۳۱۱۲۲۹۲-۵ فکس: ۰۲۱-۳۳۱۱۸۰۵۳ niyaz.mandiha@kayhan.ir</p>
---	---	---	--	---	---

برگ سبز کابین کاشده فانو به شماره انتظامی ۸۱۶ ۶۲ ع ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

تغذیه تخصصی به شماره انتظامی ۱۳۸۷

شرایط و فرم اشتراک نشریات کیهان در تیران سال ۱۴۰۱

مقاضیان محترم می‌توانند با توجه به جدول زیر نسبت به انتخاب هر یک از نشریات مورد علاقه و واریز مبلغ اشتراک به شماره کارت ۶۱۰۴۳۳۸۹۸۷۹۴۸۷۷۱ به بانک ملت به نام چاب و انتشارات کیهان و ارسال اصل فیش بانکی همراه با فرم تکمیل شده ذیل به صندوق پستی ۱۱۳۶۵/۳۶۳۱ با پست سفارشی نسبت به برقراری اشتراک خود اقدام نمایند.

نوع نشریه	یکساله (ریال)	شش ماهه (ریال)	سه ماهه (ریال)
روزنامه کیهان	۱۸/۰۰۰/۰۰۰	۹/۰۰۰/۰۰۰	۴/۵۰۰/۰۰۰
روزنامه کیهان انگلیسی	۶۳/۰۰۰/۰۰۰	۳۱/۵۰۰/۰۰۰	۱۵/۷۵۰/۰۰۰
روزنامه کیهان عربی	۶۳/۰۰۰/۰۰۰	۳۱/۵۰۰/۰۰۰	۱۵/۷۵۰/۰۰۰
مجله کیهان ورزشی	۱۰/۹۲۰/۰۰۰	۵/۴۶۰/۰۰۰	۲/۷۳۰/۰۰۰
مجله زن روز	۱۰/۹۲۰/۰۰۰	۵/۴۶۰/۰۰۰	۲/۷۳۰/۰۰۰
مجله کیهان بچه‌ها	۴/۶۱۰/۰۰۰	۲/۳۰۵/۰۰۰	۱/۱۰۳/۰۰۰
مجله کیهان فرهنگی	۹۶/۰۰۰	۰	۰

نام: ..... نام خانوادگی: .....
 نام: ..... نام خانوادگی: .....
 نام: ..... نام خانوادگی: .....
 نام: ..... نام خانوادگی: .....